

писму од 12. априла 1942. године упућеном Партији за њене такозване „лијеве грешке“. Др Пајовић наводи Титово писмо од 31. маја 1942. године, у коме се каже: „Упркос доста тешке ситуације код Црногораца, ја сам ипак увјерен да ће се она поправити, јер у Црној Гори, без обзира на све грешке, имамо красних људи спремних на сваку жртву. Ја намјеравам сада створити од црногорских ударних батаљона који су се поувукли, једну или двије ударне бригаде које ће бити језгро црногорских партизана и ударна сила против четничких бандита“.

Ова Титова замисао остварена је, како каже др Пајовић, и формиране су у првој половини јуна 1942. године три пролетерске бригаде.

У групи саопштења која третирају проблеме савременог међународног радничког покрета, несврставање и самоуправљање у данашњем свијету, интересантно је изнијети неколико података које смо

чули на семинару, а који се неопсредно тичу свих субјеката, па и нас самих и, наравно, нарочито оних који васпитавају наше младе генерације. Зато у тумачењу ових питања младим људима треба поћи од чињеница које су евидентне, а то су: у савременом свијету постоји 70 посто неписмених људи, 80 посто је без основних услова за живот, а САД (мада чине само 6 посто укупног свјетског становништва) располажу са 50 посто укупног свјетског богатства. Неучавање ових економских аномалија и њихово некористићење у настави историје значило би осиромашење васпитаника и несхватање основних проблема развоја савременог свијета.

На крају треба рећи да је овај семинар и својом концепцијом и интересовањем (преко 200 слушалаца) које су показали учесници семинара оправдао своју вишеструку намјену.

Бранислав Маровић

СКУПШТИНА ДРУШТВА ИСТОРИЧАРА СР ЦРНЕ ГОРЕ НА ДЕЛЕГАТСКИМ ОСНОВАМА

Промјене у нашем друштвеном систему које су услједиле доношењем Устава СФРЈ 1974. године и увођењем делегатског самоуправљања утицале су да се и Друштво историчара организује на тим основама. Скупштина Друштва историчара СР Црне Горе одржана 21. јануара 1977. године у Будви у право је конституисана на делегатском принципу. У раду Скупштине учествовало је 25 делегата. Према одлуци Председништва Друштва, подружнице историчара које су формиране у осам општина бирају по два делегата, активни историчара који обухватају 12 општина имају право да бирају по једног делегата. Такође је дато право и оним институцијама и установама које у свом раду имају дјелатност из области историје, као на примјер: Историјски институт СР Црне Горе, часопис „Историјски записи“, Музеји Цетиње, Архив СР Црне Горе у Цетињу, Поморски музеј у Котору, Историјски архив у Котору, Педагошка академија у Никшићу, Црногорска академија наука и умјетности и

Савјет за његовање револуционарних традиција СУБНОР-а Црне Горе, да могу делегирати по једног делегата. Председништву Друштва историчара, које по Статуту може да броји до 15 чланова, дато је право делегације у Скупштини. Према томе, Скупштина броји 50 делегата. Сматра се да овако организована Скупштина представља и заступа све оне субјекте који су заинтересовани унапређењем историјске науке и праксе. Делегати су сада основни чинилац у повезивању интереса, унапређивању рада како у основној организацији, подружници, односно активно, тако и у Скупштини Друштва. Они су заправо одговорни да у Скупштини представљају и заступају интересе и права својих подружница, с једне стране, и да за свој рад у Скупштини одговарају својој подружници — чланству с друге стране.

Друштво историчара као самоуправна стручна организација учествује у изграђивању и спровођењу програмске оријентације заједнички утврђене у ССРН Црне Го-

ре и тиме доприноси социјалистичком самоуправном развоју наше друштвене заједнице.

Скупштина Друштва историчара усвојила је нови статут, који одражава све промјене и достигнућа у развоју нашег самоуправног социјалистичког друштва.

Задачи Друштва историчара, како се наводи у Статуту, јесу: да ради на унапређивању научно-истраживачке дјелатности у области историје и да популарише резултате историјске науке; да помаже унапређивање наставе историје и усавршавање стручног образовања наставничких кадрова; да координира рад подружница и актива историчара у општинама; да помаже развој институција у којима се изучава историја, организација завода за заштиту споменика културе, архива, музеја и у том смислу сарађује са одговарајућим друштвима и установама; да подстиче и организује рад на обиљежавању споменика културе, споменика народноослободилачког рата и њиховој заштити; да унапређује стручнометодску дјелатност наставника и наставног кадра; да пружа помоћ подружницама и активима у остваривању сарадње са другим стручним, културно-просвјетним установама и организацијама; да сарађује са надлежним органима у циљу унапређивања историјске науке и наставе историје у школама; да сарађује са институцијама и организацијама историчара у земљи и иностранству; да учествује у припремању и раду конгреса, симпозијума, научних и стручних скупова које организује Савез друштава историчара Југославије, као и у другим акцијама и програмима Савеза.

Што се тиче чланства у Друштву, односно ко може бити члан, новим статутом је наглашено да то могу бити редовни и почасни чланови. Редовни члан може бити сваки грађанин СФРЈ који се на било који начин бави историјом,

а почасни може бити сваки појединац који има особите заслуге за рад и унапређење историјске науке. Статутом је такође предвиђено да члан Друштва може бити и студент историје који има статус студента-члана, а који му престаје завршетком студија историје. Чланови Друштва историчара имају право да учествују у свим његовим активностима, дужни су да раде на унапређивању рада Друштва, да дају предлоге за његове активности, да бирају све органе Друштва и да буду у њих бирани.

Према новом статуту, самоуправни органи Друштва историчара јесу: Скупштина, Предсједништво и Надзорни одбор. Поред одређених и устаљених права Статутом датих Скупштини (доноси одлуке и закључке о поднесеним извјештајима, доноси програм рада, рјешава о предлозима и жалбама чланова, бира предсједника Друштва, затим Предсједништво и Надзорни одбор), Скупштина такође бира и делегате за конференцију Савеза друштава историчара Југославије, као и делегате у органе Социјалистичког савеза.

На крају ваља рећи и то да Друштво историчара остварује финансијска средства из сљедећих извора: чланарине, прихода од сопствене активности, средстава која додјељује Културно-просвјетна заједница Црне Горе, средстава СИЗ за образовање, науку и рад, од других заинтересованих институција, затим од поклона и завјештања.

Скупштина је расправљала о начину обиљежавања 40-годишњице доласка Јосипа Броза Тита на чело КПЈ, што ће бити битна карактеристика рада Друштва, подружница и бројног чланства у овој години. У том смислу је већ одржан значајан семинар за наставнике и професоре историје јануара 1977. године у Будви.

Бранислав Маровић